

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāja atzinums par tiesību aktu kopumu, ar ko pārveido *Eurojust* un izveido Eiropas Prokuratūru (EPPO)

(ī atzinuma pilns teksts angļu, franču un vācu valodā ir pieejams EDAU vietnē www.edps.europa.eu)

(2014/C 244/08)

A. IEVADS

A.1. Atzinuma konteksts

1. Komisija 2013. gada 17. jūlijā pieņēma tiesību aktu kopumu, ar ko izveido Eiropas Prokuratūru (EPPO) un pārveido *Eurojust*. Šo kopumu veido:
  - Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ar virsrakstu “Labāka Savienības finansiālo interešu aizsardzība: Eiropas Prokuratūras izveide un *Eurojust* pārveide”⁽¹⁾ (turpmāk tekstā – “EPPO un *Eurojust* paziņojums”),
  - priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Eiropas Savienības Aģentūru tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās⁽²⁾ (turpmāk tekstā – “*Eurojust* priekšlikums”),
  - priekšlikums Padomes regulai par Eiropas Prokuratūras izveidi⁽³⁾ (turpmāk tekstā – “EPPO priekšlikums”) un
  - Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ar virsrakstu “OLAF pārvaldības uzlabošana un procesuālo garantiju stiprināšana izmeklēšanās – Pakāpeniska pieeja līdztekus Eiropas Prokuratūras izveidei”⁽⁴⁾ (turpmāk tekstā – “OLAF paziņojums”).
2. Pirms tiesību aktu kopuma pieņemšanas EDAU bija iespēja sniegt neoficiālus komentārus. EDAU atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir ņēmusi vērā vairākus no šiem komentāriem.
3. EDAU atzinīgi vērtē arī to, ka Komisija ir konsultējusies ar EDAU un ka atsauce uz šīm konsultācijām ir ietverta abu priekšlikumu preambulās.

A.2. Tiesību aktu kopuma mērķi

4. *Eurojust* pārveides un Eiropas Prokuratūras izveides mērķis ir krāpšanas apkarošana, ES līmeņa kriminālvajāšanas atbildības veicināšana un izmeklēšanā iesaistīto personu aizsardzības līmeņa paaugstināšana⁽⁵⁾.
5. *Eurojust* priekšlikums ir pamatots uz LESD 85. pantu, un tam ir šādi mērķi:
  - paaugstināt *Eurojust* efektivitāti, nodrošinot tai jaunu pārvaldības struktūru,
  - paaugstināt *Eurojust* darbības efektivitāti, vienādi nosakot valstu dalībnieku statusu un pilnvaras,
  - paredzēt Eiropas Parlamenta un valstu parlamentu lomu *Eurojust* darbību novērtēšanā atbilstoši Lisabonas līgumam,

⁽¹⁾ COM(2013) 532 final.

⁽²⁾ COM(2013) 535 final.

⁽³⁾ COM(2013) 534 final.

⁽⁴⁾ COM(2013) 533 final.

⁽⁵⁾ EPPO un *Eurojust* paziņojums, 1. punkts.

— pielāgot *Eurojust* tiesisko struktūru kopējai pieejai, vienlaicīgi pilnībā ievērojot tās īpašo lomu attiecībā uz notiekošo kriminālizmeklēšanu koordinēšanu,

— nodrošināt, lai *Eurojust* var cieši sadarboties ar Eiropas Prokuratūru pēc tās izveidošanas.

6. *EPPO* priekšlikums ir pamatots uz LESD 86. pantu, un tam ir šādi mērķi:

— veicināt Savienības finansiālo interešu aizsardzības stiprināšanu un turpmāku tiesu jomas attīstību un vairo ES uzņēmēju un pilsoņu ticību Savienības institūcijām, vienlaicīgi ievērojot pamattiesības, kas paredzētas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ("ES Harta"),

— izveidot saskaņotu Eiropas sistēmu noziegumu, kas skar Savienības finansiālās intereses, izmeklēšanai un kriminālvajāšanai,

— nodrošināt efektīvāku un iedarbīgāku noziegumu, kas skar ES finansiālās intereses, izmeklēšanu un kriminālvajāšanu,

— palielināt kriminālvajāšanu, kā rezultātā notiek vairāk notiesāšanu un krāpnieciski atgūto Savienības līdzekļu atgūšanu, skaitu,

— nodrošināt ciešu sadarbību un efektīvu informācijas apmaiņu starp Eiropas un valstu kompetentajām iestādēm,

— uzlabot atturēšanu no noziegumu, kas skar Savienības finansiālās intereses, izdarīšanas.

7. Abi priekšlikumi ir ļoti svarīgi no datu aizsardzības viedokļa, jo personas datu aizsardzība ir daļa no pamata darbībām, ko veic *Eurojust*, un būs daļa no *EPPO* pamata darbībām.

A.3. Atzinuma mērķis

8. Šajā atzinumā uzmanība tiks koncentrēta uz *Eurojust* juridiskās struktūras izmaiņām, kas ir būtiskākās attiecībā uz datu aizsardzību. Tajā tiks arī izteikti ieteikumi par noteikumiem, kas ir līdzīgi šiem, ar mērķi vēl vairāk nostiprināt datu aizsardzības režīmu, kas attiecas uz *Eurojust*.

9. Attiecībā uz *EPPO* priekšlikumu EDAU atzīmē, ka no datu aizsardzības viedokļa priekšlikums ir lielā mērā balstīts uz *Eurojust* priekšlikumu. Tāpēc atzinumā šis priekšlikums tiks analizēts saistībā ar *Eurojust* priekšlikumu, tajā pašā laikā arī norādot uz atsevišķiem specifiskiem aspektiem, kur tādi ir. EDAU uzsver, ka šī analīze attiecas tikai uz datu aizsardzības aspektiem. Tajā netiek vērtēts, vai *EPPO* priekšlikumā ietvertie noteikumi atbilst citām pamattiesībām⁽¹⁾.

D. SECINĀJUMI

122. EDAU pamatā atzinīgi vērtē datu aizsardzības noteikumos priekšlikumos par *Eurojust* un *EPPO*, jo personas datu apstrāde ir daļa no *Eurojust* veiktajām darbībām un būs daļa no *EPPO* pamata darbībām. Regula (EK) Nr. 45/2001 ir pareizais atsaucis punkts priekšlikumos, nodrošinot konsekventu un vienādu datu aizsardzības noteikumu attiecināšanu uz visām ES iestādēm, vienlaicīgi ņemot vērā politikas un tiesiskās sadarbības krimināltiesībās specifiku.

123. Tā kā *Eurojust* un *EPPO* darbības nevar iekļaut istās tiesas darbībās, uz šo iestāžu veikto personas datu apstrādi jāattiecinā neatkarīgas uzraudzības iestādes uzraudzība. Ņemot vērā principu, ka uzraudzībai jāseko kontrolierim, ES iestādei ir jāgarantē *Eurojust* un *EPPO*, kuras ir ES institūcijas, uzraudzība. Šajā sakarā ir loģiski un atbilstoši, ka šī loma jāveic EDAU, kas ir neatkarīga ES iestāde, kura izveidota, lai uzraudzītu visas ES institūcijas un organizācijas.

⁽¹⁾ Citu pamattiesību analīzi skatīt Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (FRA) atzinumā par priekšlikumu par Eiropas Prokuratūras izveidi, Vīnē, 2014. gada 4. februārī, pieejams FRA tīmekļa vietnē: <http://fra.europa.eu/en>.

124. Turklāt, tā kā lielas daļas datu, ko apstrādā *Eurojust* un *EPPO*, izcelsme ir dalībvalstīs, ir jāparedz aktīva valstu datu aizsardzības iestāžu iesaistīšana, cieši sadarbojoties ar EDAU, lai nodrošinātu visaptverošu aizsardzību gan ES, gan valstu līmenī. Taču ES līmenī neatkarīgas un efektīvas uzraudzības jēdziens nosaka pilnu un individuālu EDAU atbildību, ievērojot pārskatīšanu, ko veic ES Tiesa.
125. Tomēr ir virkne gan vispārēju, gan specifisku noteikumu, kurus nepieciešams labot vai uzlabot. Ņemot vērā priekšlikumu nozīmīgumu datu aizsardzībai, EDAU ir izvirzījis vairākus ieteikumus, kas paredzēti, lai nodrošinātu, ka priekšlikumos tiek sasniegta nepieciešamā visaptveroša un efektīva personas datu aizsardzība *Eurojust* un *EPPO*.
126. EDAU iesaka:
- paredzēt *Eurojust* priekšlikumā skaidru konceptuālo nodalījumu starp operatīvajiem datiem (ar lietu saistītajiem datiem) un administratīvajiem datiem (datiem, kas nav saistīti ar lietu) un pārstrādāt *Eurojust* priekšlikuma 27. panta 5. punktu atbilstoši šīm definīcijām,
  - definēt *Eurojust* un *EPPO* priekšlikumos šādus terminus: kompetentās iestādes, Savienības institūcijas, trešās valstis, starptautiskās organizācijas, privātas puses un privātas personas,
  - skaidri un precīzi definēt *EPPO* kompetenču jomu,
  - paskaidrot, vai personas datus var apstrādāt lietās ārpus Lietu vadības sistēmas (LVS),
  - aizstāt formulējumu “ar lietu saistīti personas dati” ar “operatīvā personāla dati” *EPPO* priekšlikuma 22. panta 6. punktā, lai nodrošinātu atbilstību definīcijām, kas sniegtas *EPPO* priekšlikuma 2. panta e) punktā,
  - paskaidrot *Eurojust* un *EPPO* priekšlikumos personas datu apstrādes nolūkus attiecībā uz indeksu, pagaidu darba datnēm un, ja attiecināms, citām datnēm, kurās ir operatīvie dati, kas ietver personas datus,
  - izņemt no *Eurojust* priekšlikuma 24. panta 2. punkta c) apakšpunkta un *EPPO* priekšlikuma 22. panta 2. punkta c) apakšpunkta priekšlikumu, ka LVS atvieglo likumības un atbilstības datu aizsardzības noteikumiem uzraudzību, un norādīt to atsevišķā punktā,
  - izskaidrot datu kategorijas “muitas un nodokļu identifikācijas numurs” iemeslus vai dzēst to no 2. pielikuma,
  - papildināt *EPPO* priekšlikuma 37. panta 3. punktu, nosakot, ka datu aizsardzības amatpersona ir jāinformē par specifiskiem apstākļiem, kas pamato šādu personas datu apstrādi, un noteikt *Eurojust* priekšlikuma 27. panta 3. punktā un *EPPO* priekšlikuma 37. panta 3. punktā, ka pamatojumam ir jābūt pienācīgi dokumentētam,
  - pievienot arī personas, kas jaunākas par 18 gadiem, *Eurojust* priekšlikuma 27. panta 3. punkta pēdējā teikumā un 27. panta 4. punktā, kā arī *EPPO* priekšlikuma 37. panta 4. punktā,
  - svītrot *Eurojust* priekšlikuma 28. panta 4. punktu un *EPPO* priekšlikuma 38. panta 4. punktu, jo pieņēmums pārskatīt datus jau ir minēts citā punktā un pārskatīšana jāveic kontrolierim (t. i., *Eurojust* vai *EPPO*), nevis EDAU,

- ietvert *Eurojust* priekšlikuma 28. pantā un *EPPO* priekšlikuma 38. pantā punktu, kurā noteikta pastāvīga datu saglabāšana šādās situācijās:
  - kad nepieciešams aizsargāt datu subjekta, kam nepieciešama aizsardzība, intereses,
  - kad datu subjekts apšauba to precizitāti, uz laiku, kas ļauj kontrolierim pārbaudīt datu precizitāti,
  - kad personas dati jāsaglabā pierādījuma nolūkā,
  - kad datu subjekts ieilst pret to dzēšanu un tā vietā pieprasa to izmantošanas ierobežošanu,
- papildināt *Eurojust* priekšlikumu, iekļaujot īpašu noteikumu, kurā uzskaitīti visi *Eurojust* apstrādātās informācijas avoti,
- grozīt *Eurojust* priekšlikuma 31. pantu, lai nodrošinātu, ka datu aizsardzības amatpersonu ieceļ Kolēģija,
- *Eurojust* priekšlikuma 31. panta 2. punktā un *EPPO* priekšlikuma 41. panta 2. punktā aizvietot formulējumu “Izpildot saistības, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 45/2001 24. pantā” ar “Papildus saistībām, kas noteiktas Regulas (EK) Nr. 45/2001 24. pantā”,
- noteikt *Eurojust* priekšlikuma 31. panta 3. punktā un *EPPO* priekšlikuma 41. panta 3. punktā, ka DPO darbiniekiem ir jābūt piekļuvei visiem *Eurojust* apstrādātajiem datiem un visām *Eurojust* telpām, izpildot savus uzdevumus, un papildināt, ka šāda piekļuve ir iespējama jebkurā laikā un bez iepriekšēja pieprasījuma,
- papildināt *Eurojust* priekšlikuma 31. pantu un *EPPO* priekšlikuma 41. pantu, nosakot uzdevumu uzturēt tādu incidentu, kas skar *Eurojust* apstrādātos gan operatīvos, gan administratīvos personas datus,
- svītrot *Eurojust* priekšlikuma 32. panta 4. punktu un *EPPO* priekšlikuma 42. panta 4. punktu, jo Regulas (EK) Nr. 45/2001, kas attiecināma uz *Eurojust* un *EPPO*, 20. pantā jau aptverti šie noteikumi,
- svītrot *Eurojust* priekšlikuma 32. panta 6. punktu, kurā minēts laika ierobežojums, jo tas ir lieks saistībā ar *Eurojust* priekšlikuma 32. panta 2. punktu,
- svītrot *Eurojust* priekšlikuma 32. panta 7. punktu un *EPPO* priekšlikuma 42. panta 4. punktu, jo tie ir lieki saistībā ar Regulu (EK) Nr. 45/2001,
- papildināt *Eurojust* priekšlikuma 33. pantu un *EPPO* priekšlikuma 43. pantu, pievienojot vārdus “Modalitātes attiecībā uz”,
- paredzēt noteikumus par ES institūciju sniegto datu labošanu, dzēšanu vai ierobežošanu *Eurojust* priekšlikuma 33. pantā,
- aizvietot *Eurojust* priekšlikuma 34. panta 1. punkta un *EPPO* priekšlikuma 44. panta 1. punkta pašreizējo formulējumu ar šādu: “*Eurojust* apstrādā personas datus tādā veidā, lai vienmēr varētu noteikt to avotu.”,
- *Eurojust* priekšlikuma 34. panta 3. punktā un *EPPO* priekšlikuma 44. panta 2. punktā sadalīt abus teikumus atsevišķos punktus, jo tajos apskatītas dažādas tēmas,

- grozīt *Eurojust* priekšlikuma 34. panta 3. punkta un *EPPO* priekšlikuma 44. panta 3. punkta pirmo teikumu, lai paskaidrotu atbildības,
- pārstrādāt *Eurojust* priekšlikuma 36. panta 1. punkta un *EPPO* priekšlikuma 46. panta 1. punkta pēdējo teikumu, lai nodrošinātu, ka EDAU cieši ņem vērā kompetento valsts uzraudzības iestāžu viedokli,
- papildināt ar vārdu “tostarp” [*including*] starp “starptautiskās organizācijas” un “Starptautiskā Kriminālpolīcijas organizācija (*Interpol*)” *Eurojust* priekšlikuma 38. panta 1. punkta beigās un aizstāt “starptautiskās organizācijas vai *Interpol*” ar “starptautiskās organizācijas, tostarp *Interpol*” *Eurojust* priekšlikuma 40. panta 1. punktā un 45. panta 2. punktā,
- noņemt iespēju *Eurojust* pieņemt dalībvalstu piekrišanu, svītrojot *Eurojust* priekšlikuma 38. panta 4. punkta a) apakšpunktu, un papildināt, nosakot, ka piekrišana jāsniedz “pirms nodošanas”, *Eurojust* priekšlikuma 38. panta 4. punkta otrajā teikumā,
- papildināt *Eurojust* priekšlikuma 38. pantu ar punktu, kurā noteikta prasība, ka datus var nodot tikai tad, ja saņēmējs apņemas datus izmantot tikai tam nolūkam, kam tie tika nodoti,
- papildināt *Eurojust* priekšlikuma 38. pantu ar punktu, kurā noteikta prasība, ka *Eurojust* jā saglabā precīza uzskaitē par personas datu nodošanu, kā arī šādas nodošanas pamatojumu atbilstīgi *Eurojust* priekšlikuma 31. panta 2. punkta a) apakšpunktam. Tas pats ieteikums attiecas uz *EPPO* priekšlikuma 56. pantu,
- padarīt skaidrāku *Eurojust* priekšlikuma V nodaļas II iedaļas nosaukumu (Attiecības ar partneriem) un *EPPO* priekšlikuma VIII nodaļas II iedaļu,
- noteikt *Eurojust* priekšlikuma 40. panta 5. punktā, ka *Eurojust* jāizmanto informācija kopīgi saskaņā ar dalībvalsts, Savienības institūcijas, trešās valsts vai starptautiskas organizācijas, kas sniegusi šo informāciju *Eurojust*, lēmumu,
- papildināt, iekļaujot priekšlikumu apsvērumā pamatojumu par automātiskas un sistemātiskas informācijas apmaiņas starp *Eurojust* un *EPPO* nepieciešamību,
- pārvietot 42. panta 1. punktu uz 39. pantu, kurā apskatīta sadarbība ar Eiropas Tiesu tīkliem un citiem ES tīkliem, kas iesaistīti sadarbībā krimināllietās,
- svītrot *Eurojust* priekšlikuma 43. pantā atsauci uz 38. panta 1. punktu un tā vietā uzskaitīt personas, ar ko *Eurojust* var slēgt darba vienošanās (trešās valstis un starptautiskās organizācijas),
- *Eurojust* priekšlikuma 43. pantā norādīt, ka ar šo pantu netiek skarti, nosacījumi, kas noteikti *Eurojust* priekšlikuma IV iedaļā attiecībā uz personas datu nodošanu trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām,
- papildināt *Eurojust* priekšlikuma 44. pantu, nosakot, ka tas attiecināms, neskarot 40.–42. pantu,
- iekļaut *Eurojust* priekšlikuma 44. pantā un *EPPO* priekšlikuma 61. pantā *Eurojust/EPPO* pienākumu publicēt savā tīmekļa vietnē regulāri atjauninātu ES institūciju un organizāciju, ar kurām tās kopīgi izmanto informāciju, sarakstu,

- svītrot *Eurojust* priekšlikuma 45. pantā un *EPPO* priekšlikuma 61. pantā atsauci uz Direktīvu 95/46/EK un iekļaut priekšlikumā kritērijus un procedūru, kas jāievēro Komisijai, lai pieņemtu atbilstības lēmumu,
- papildināt *Eurojust* priekšlikuma 45. panta 1. punktu un *EPPO* priekšlikuma 61. panta 1. punktu, nosakot, ka sarunu laikā par visiem starptautiskajiem līgumiem starp ES un trešo valsti vai starptautisku organizāciju, un jo īpaši pirms sarunu mandāta pieņemšanas, kā arī pirms līguma galīgās versijas izstrādes, savlaicīgi jākonsultējas ar EDAU,
- papildināt *Eurojust* priekšlikuma 45. panta 1. punktu un *EPPO* priekšlikuma 61. panta 1. punktu, pievienojot pārejas klauzulu par esošajiem sadarbības līgumiem, kas regulē personas datu nodošanu, ko veic *Eurojust*, paredzot šo līgumu pārvērtēšanu, lai nodrošinātu to atbilstību *Eurojust* priekšlikuma prasībām, termiņā, kas nepārsniedz divus gadus pēc *Eurojust* priekšlikuma stāšanās spēkā,
- iekļaut *Eurojust* priekšlikuma 45. panta 1. punktā un *EPPO* priekšlikuma 61. panta 1. punktā *Eurojust* un *EPPO* pienākumu publicēt savās tīmekļa vietnēs regulāri atjauninātu starptautisko un sadarbības līgumu ar trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām sarakstu,
- papildināt *Eurojust* priekšlikuma 45. panta 2. punktu un *EPPO* priekšlikuma 61. panta 2. punktu, skaidri nosakot, ka atkāpes attiecināmas uz gadījuma rakstura nodošanu, nevis biežām, apjomīgām vai strukturālām nodošanām (nodošanu kopumiem),
- svītrot *Eurojust* priekšlikuma 45. panta 2. punkta a) apakšpunktu / *EPPO* priekšlikuma 61. panta 2. punkta a) apakšpunktu un aizvietot to ar *Eurojust* priekšlikuma 45. panta 2. punkta c) apakšpunktu / *EPPO* priekšlikuma 61. panta 2. punkta c) apakšpunktu kā pirmo atkāpi,
- grozīt *Eurojust* priekšlikuma 45. panta 3. punktu un *EPPO* priekšlikuma 61. panta 3. punktu,
- noteikt *Eurojust* priekšlikuma 45. pantā un *EPPO* priekšlikuma 61. pantā, ka visas nodošanas, kas pamatotas uz atkāpēm, ir īpaši jādokumentē.

Briselē, 2014. gada 5. martā

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāja vietnieks

Giovanni BUTTARELLI
